

**UCHWAŁA NR VI/54/19
RADY GMINY IŁAWA**

z dnia 29 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia przedłożonego Radzie Gminy Iława raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022” (raport objęty tą uchwałą dotyczy lat 2015-2016 i 2017-2018).

Na podstawie art. 18 ust. 2. pkt 15) w związku z art. 7. ust. 1. pkt. 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 18. ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.) Rada Gminy Iława uchwała, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Iława przyjmuje przedłożony przez organ wykonawczy raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2019-2022” (raport objęty tą uchwałą dotyczy lat 2015-2016 i 2017-2018) w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Piotrkowski

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022.
(raport dotyczy lat 2015-2016 oraz 2017-2018).**

Rada Gminy Iława uchwałą Nr XIII/96/2015 z dnia 30 października 2015 roku przyjęła do realizacji zaktualizowany „Program Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022”. Zaktualizowany „Program Ochrony Środowiska Gminy Iława ... ” powstał w celu realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu gminnym. Najważniejszym założeniem przy opracowywaniu każdego programu ochrony środowiska jest zawsze poprawa stanu środowiska naturalnego. Na podstawie z art. 18, ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 799, ze zm.) raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska organ wykonawczy gminy przedkłada radzie gminy. Okres sprawozdawczy ujęty w niniejszym raporcie obejmuje lata 2015-2016 oraz 2017-2018.

Raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska ma za zadanie przedstawienie informacji o jakościowym i ilościowym wykonaniu celów oraz zadań postawionych w gminnym programie ochrony środowiska oraz w programach wyższego szczebla. Celem przygotowania raportu jest też zobrazowanie stanu ochrony środowiska poprzez przedstawienie postępów w realizacji każdego z zadań zapisanych w programie oraz wyjaśnienie powodów zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień. Wnioski zawarte w raporcie zostaną uwzględnione w aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026.

W Programie przyjęto 10 priorytetów środowiskowych: gospodarka wodno-ściekowa, powierzchnia ziemi i gleby, ochrona przyrody, gospodarka odpadami, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, pola elektromagnetyczne, energia i odnawialne źródła energii, monitoring środowiska oraz edukacja ekologiczna i współpraca gminna. Dla każdego priorytetu środowiskowego zapisano kilka celów ekologicznych, którym z kolei przyporządkowano po kilka zadań do zrealizowania.

Tabela 1. Stan realizacji zadań Programu Ochrony Środowiska Gminy Ilawa na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022

Cel ekologiczny	Zadanie ekologiczne	Jednostka realizująca	Koszt zadania	Informacja o wykonaniu zaplanowanych działań wraz z ich terminem realizacji
PRIORYTET I - GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA				
Poprawa jakości i ochrona wód	Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
	Rozbudowa kanalizacji w Lasecznie, Stradomnie i Ząbrowie	Gmina Gestor sieci		Zadanie zrealizowano w 2015 r.
	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Woli Kamińskiej i Kałdunach.	Gmina Gestor sieci		W 2016 r. wykonano dokumentację techniczną dot. rozbudowy i modernizacji SUW w Woli Kamińskiej – koszt 23.800 zł. Przebudowa SUW w Kałdunach i Woli Kamińskiej planowana jest w latach 2019/2020 (w zależności od dostępności środków finansowych ze źródeł zewnętrznych).
	Zagospodarowanie brzegów jeziora Jeziorak w miejscowościach: Jezierzycy i Kwiry	Gmina		W 2016 r. w Kwirach na plaży gminnej ustawiono dwie drewniane wiaty i uporządkowano teren. Koszt prac wyniósł ok. 5 tys. zł. W 2018 r. w Kwirach nad jez. Jeziorak przygotowano miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli. W 2019 r. zaplanowane jest dalsze zagospodarowanie plaży w Kwirach (umocnienie skarpy, budowa schodów, itp.) Brzegi jeziora Jeziorak w Jezierzycach zagospodarowano przed 2015 r.
Zarządzanie zasobami wodnymi, racjonalizacja zużycia wody	Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej, zwłaszcza sieci cementowo-azbestowych.	Gestor sieci Gmina		Systematycznie realizowane w miarę potrzeb.
	Wykonanie aktualizacji ewidencji zbiorników bezodpływowych i zintensyfikowanie ich kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania	Gmina		Sporządzona w latach ubiegłych ewidencja zbiorników bezodpływowych była na bieżąco aktualizowana w latach 2015 - 2018. Kontrole były przeprowadzone w ramach interwencji.
Racjonalna gospodarka ściekowa	Wzmożenie działań kontrolnych egzekucyjnych w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Budowa systemów zagospodarowania wód deszczowych	Gmina		Opracowanie dokumentacji na odwodnienie drogi gminnej w Nowej Wsi przy ul. Tęczowej i części ul. Saturna – 9.000 zł, 2016 r.

	Budowa, rozbudowa i modernizacja istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej	Gmina, Gestor sieci		<p><u>Sieć kanalizacyjna</u> <u>W 2015 r.:</u> - rozbudowano kanalizację w: Lasecznie, Stradomnie i Ząbrowie (zadanie połączone z przebudową SUW we Frednowych), - rozbudowano kanalizację w: Siemianach (470 m, 55.469,29 zł), Jezierzycach (500 m, 35.514 zł), Ławicach (180 m, 14.500 zł), - wybudowano przepompownię ścieków w Stradomnie (6.500 zł). <u>W 2016 r.:</u> - rozbudowano kanalizację w Wikielcu (240 mb – 28.455 zł), Kwirach (500 mb – 24.797 zł) i Kamieniu Dużym (95 mb, koszt – razem z budową sieci wodociągowej), - wybudowano przepompownię ścieków w Wikielcu (6.750 zł), Mątykach (5.500 zł) i Dole (5.500 zł). <u>W 2017 r.:</u> - rozbudowa sieci kanalizacyjnej (60 m – 10.000 zł) <u>W 2018 r.:</u> - rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Karasiu, Wikielcu, Nowej Wsi i Rudzienicach (440 m – 65.000 zł)</p> <p><u>Sieć wodociągowa</u> <u>W 2015 r.</u> - przebudowano stację uzdatniania wody w miejscowości Frednowy (1.222.064,04 zł), - wybudowano odcinki sieci wodociągowej w: Nowej Wsi (długość - 500 m, koszt - 50.875,71 zł), Gałdowie (420 m - 15.000 zł), Gulbiu (350 m -7.910 zł), Ławicach (180 m - 14.500 zł), - wybudowano ujęcie wody pitnej w Ławicach (130.995 zł), <u>W 2016 r.</u> - wybudowano odcinki sieci wodociągowej w Starzykowie (658 mb – 24.374 zł), Kamieniu Dużym (100 mb – 10.976 zł – koszt wraz z budową 95 mb sieci kanalizacyjnej) <u>W 2017 r.:</u> - wybudowano odcinki sieci wodociągowej o dł. 40 m – 9.500 zł <u>W 2018 r.:</u> - wybudowano odcinki sieci wodociągowej w Siemianach, Rudzienicach i Kamieniu Małym o łącznej dł. 1,87 km – 150 000 zł.</p>
	Uzbrojenie gminnych terenów inwestycyjnych w miejscowości Franciszkowo	Gmina		Teren uzbrojono w sieć wodociągową. Opracowano dokumentację na budowę sieci kanalizacyjnej.

	Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie ośrodków wypoczynkowych w Makowie	Gmina		Istnieje możliwość techniczna wpięcia domków letniskowych w Makowie do sieci kanalizacyjnej, jednak właściciel tego terenu – Lasy Państwowe nie wykonał sieci wewnętrznej.
PRIORYTET II - POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBY				
Ochrona gleb użytkowanych rolniczo	Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną	Gmina, Właściciele gruntów, ODR		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Propagowanie przestrzegania zasad nawożenia gruntów w zgodzie z kodeksem dobrych praktyk rolniczych;	Rolnicy indywidualni, Gmina, ODR		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych oraz wspieranie rolnictwa integrowanego;	Rolnicy indywidualni, Gmina, ODR		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
Ochrona zasobów kopalin	Wyeliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji surowców naturalnych;	Starosta Urząd Górniczy		W latach 2015 - 2018 nie stwierdzono przypadków niekoncesjonowanej eksploatacji surowców naturalnych na terenie gminy.
PRIORYTET III - OCHRONA PRZYRODY				
Utworzenie nowych obszarów chronionych i opieka nad istniejącymi	Podejmowanie działań w sprawie ustanowienia form ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody.	Gmina		Nie utworzono nowych form ochrony przyrody (planowane do ewentualnej realizacji po wykonaniu inwentaryzacji istniejących pomników przyrody, która jest planowana na 2019 r.).
	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych zieleni i parków	Gmina		Realizowane na bieżąco. W 2016 r. uporządkowano park w Stanowie. W 2017 r. opracowano projekt, na jego zagospodarowanie (planowana jest budowa ścieżek, małej architektury, itp.).
	Wykonanie oznakowania i infrastruktury dla istniejących form ochrony przyrody	Gmina		Zadanie związane z oznakowaniem form ochrony (pomników przyrody) przesunięte do realizacji w najbliższych latach po wykonaniu ich inwentaryzacji.
	Opieka nad formami ochrony przyrody na terenie Gminy (prace pielęgnacyjno-porządkowe)	Gmina		W odniesieniu do pomników przyrody planowane do realizacji w latach 2019-2020 po wykonaniu ich inwentaryzacji.
	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych istniejących oraz planowanych form ochrony przyrody	Gmina		Zapisy dot. form ochrony przyrody umieszczano w uchwalanych mpzp.
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów	Przeprowadzanie kontroli z zakresu nasadzeń, wynikających z wydanych decyzji na usunięcie drzew i krzewów.	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Nakładanie kar za nielegalną wycinkę drzew i krzewów na terenie gminy	Gmina		Nie prowadzono tego typu postępowań w latach 2015-2018.

przyrody	Restrykcyjny nadzór nad przestrzeganiem zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów itp. - edukacja	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
	Wspieranie przedsięwzięć mających na celu powiększanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień, parków, zielonych terenów sportowych oraz ogródków działkowych	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco w ramach poszczególnych sołectw. W 2015 r. nasadzono 169 szt. drzew i 300 szt. krzewów, w 2016 r. - 30 szt. drzew i 123 szt. krzewów, w 2017 r. - 1183 szt. drzew i 876 szt. krzewów, w 2018 r. – 130 szt. drzew i 300 szt. krzewów.
	Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk	Gmina, RDOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Przywracanie i uwzględnianie znaczenia bioróżnorodności biologicznej w postaci form ochrony przyrody oraz innych obszarów cennych przyrodniczo w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Gmina, RDOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Zwiększenie działań na rzecz ochrony krajobrazu poprzez uwzględnienie w dokumentach planistycznych wyników audytu krajobrazowego oraz granic krajobrazu priorytetowego - krajobrazu szczególnie cenny dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości.	Gmina, RDOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Budowa kompleksu turystyczno - kulturalnego nad jeziorem Jeziorak w miejscowości Siemiany - Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości Siemiany	Gmina		Zrealizowano w 2018 r. (zagospodarowano m. in. pole namiotowe, kąpielisko, wybudowano nowe pomosty, wybudowano scenę z widownią) – 3.442.438 zł.
	Rewitalizacja parku w Stanowie	Gmina		W 2016 r. park został tylko uporządkowany, a w 2017 r. opracowano projekt jego rewitalizacji. Rewitalizacja parku planowana jest do realizacji w najbliższych latach.
	Rozwój dziedzictwa narodowego poprzez zagospodarowania obszaru rzeki Drwęcy w miejscowości Franciszkowo Dolne	Gmina		Zadanie przesunięte do realizacji w kolejnych latach w zależności od dostępności środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych	Gmina, Nadleśnictwa,		Zadanie realizowane na bieżąco.

	Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo - krajobrazowych	Gmina, Nadleśnictwa, Właściciele		Zadanie realizowane na bieżąco.
PRIORYTET IV - GOSPODARKA ODPADAMI				
Budowa funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami	Bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości porządku	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco przez Gminę oraz Związek Gmin „Czyste Środowisko”.
	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów	Gmina		W 2015 r. zlikwidowano 7 nielegalnych składowisk, a w 2016 r. - 8 sztuk. W latach 2017-2018 nie stwierdzono występowania dzikich wysypisk.
	Intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Podmioty gospodarcze		System został wdrożony.
	Organizacja Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	Gmina		Gmina Iława korzysta z PSZOK-u w Iławie, utworzonego przez Związek Gmin „Czyste Środowisko”. Nie ma ekonomicznego uzasadnienia budowa dodatkowych PSZOK-ów na terenie gminy Iława.
	Wsparcie finansowe dla likwidujących azbest lub wyroby zawierające azbest z terenu nieruchomości położonych na terenie Gminy	Gminy WFOŚiGW		W latach 2015 - 2016 r. Gmina Iława dofinansowywała usuwanie azbestu w wysokości 15% kosztów zadania. Pozostałą część (85%) wydatkował WFOŚiGW. W latach 2017-2018 Gmina dofinansowywała usuwanie azbestu przy wykorzystaniu środków WFOŚiGW.
Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska poprzez rozwój selektywnego zbierania odpadów z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych, odpadów zielonych, odpadów poddawanych odzyskowi lub recykling	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Gospodarowanie odpadami elektrycznymi i elektronicznymi (zorganizowanie punktu zbiórki ww. odpadów, działania edukacyjne)	Gmina		Zorganizowana była zbiórka odpadów elektrycznych i elektronicznych z poszczególnych nieruchomości, na których zadeklarowano powstawanie odpadów - dwa razy w roku. Dodatkowo zbiórka tego typu odpadów możliwa była przez cały rok w PSZOK w Iławie.
	Gospodarowanie zużytymi bateriami (rozbudowa systemu zbiórki ww. odpadów, działania edukacyjne)	Gmina		Zbiórka w oparciu o PSZOK i punkty zbiórki zorganizowane w szkołach.
	Realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina		Zadanie realizowane. W 2015 r. usunięto - 36,826 Mg, w 2016 r. - 37,788 Mg, w 2017 r. - 68,004 Mg, a w 2018 r. - , a w 55,464 Mg azbestu.
PRIORYTET V - POWIETRZE ATMOSFERYCZNE				

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych	Urząd Marszałkowski Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
	Stosowanie zapisów w MPZP oraz dokumentach planistycznych o konieczności wykorzystywania źródeł ciepła wykluczających niską emisję - ekologiczne źródła ciepła.	Gmina		Zapisy dot. stosowania ekologicznych źródeł ciepła umieszczano w uchwalanych mpzp.
	Uwzględnianie, w ramach wydawanych decyzji, aspektów ekologicznych polegających na wprowadzaniu nowoczesnych, nie zanieczyszczających środowiska systemów grzewczych, wykorzystujących paliwa gazowe, olej opałowy, energię elektryczną, energię odnawialną.	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych (drewno, wierzba energetyczna, gaz, olej opałowy);	Gmina		W 2018 r. Gmina wprowadziła system dotacyjny na wymianę niskosprawnych urządzeń grzewczych. W 2018 r. z dofinansowania skorzystało 15 osób.
	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
	Ujawnianie oraz zgłaszanie WIOŚ nowych źródeł zanieczyszczeń powietrza w celu podjęcia działań kontrolnych	Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Budowa sieci gazowej na obszarze gminy	Gestor sieci Gmina	
Przebudowa i budowa dróg na terenie Gminy		Gmina, GDDKiA		W 2015 r.: - przebudowa drogi gruntowej we Franciszkowie - (1125 m, 216.956,08 zł), - przebudowa drogi w Ząbrowie i Kamionce (5,3 km, 3.964.239,21 zł), - przebudowa drogi gruntowej w Woli Kamińskiej i Windykach (6750 m ² , 346.434,45 zł), - utwardzenie drogi gruntowej w Nejdykach (1760 m ² , 39.933,41 zł), - bieżące remonty dróg w sołectwach (643.217,71 zł).

			<p><u>W 2016 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa gruntowej w Ząbrowie (1489 m, 191.381 zł), - przebudowa dróg gruntowych w Nowej Wsi, Ławicach, Rodzonym i Jezierzycach (6850 m² – 179.986 zł), - przebudowa drogi gruntowej w Wikielcu (330 m – 218708 zł), - przebudowa mostu w Zazdrości (45.608 zł), - przebudowa mostu w Dziarnówku (225.574 zł), - przebudowa drogi Karaś – Radomek - Szeplerzyzna (ok. 3 km – 1.643.451 zł), - bieżące remonty dróg w sołectwach (936.173,45 zł). <p><u>W 2017 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi gminnej z Ławic do Tchórzanki (1506 m (6024m²) - 243 832 zł), - przebudowa nawierzchni dróg w miejscowościach Siemiany – Szwałewo (4240m² – 116943 zł), - przebudowa drogi gminnej w Nowej Wsi ul. Tęczowa – 3017 m² – 320 000 zł), - przebudowa nawierzchni dróg w Wikielcu – 4875 m² – 137 076 zł, - przebudowa drogi gminnej Gulb – Skarszewo – na odcinku 0+000 – 4+662 (3.338.105 zł), - przebudowa wiaduktu w ciągu drogi powiatowej Nr 1219N w msc. Samborowo – dotacja dla Powiatu ławskiego – 844 042, 59 zł, - bieżące remonty dróg w sołectwach <p><u>W 2018 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi gruntowej Kałduny – Ławice (4750 m² – 304 370 zł), - przebudowa drogi gminnej w Stanowie (4800 m² – 302 076 zł), - przebudowa drogi gminnej w Rudzienicach – ul. Lipowa – (2324 m - 3.160.602zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Dziarny – Dziarnówko (7040 m² – 232 832 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Dziarny (1220 m² – 40 034 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Frednowy (1733 m² + 920 m² – 59 217 + 27 894 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Gałdowo (2600 m² +1040 m² – 81 042 zł + 33 764 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Kałduny – Rudzienice – 2520 m² – 98 938 zł, - przebudowa drogi gminnej w m. Karaś (1040 m² + 620 m² – 37 503 zł + 18 883 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Ławice – Mały Bór (3000 m² – 90 394 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Kamień Duży (1960 m² – 71 804 zł),
--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi gminnej w m. Rudzienice (500 m² – 18 318 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Szalkowo (1600 m² – 51 722 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Wikielec (4800 m² – 139 659 zł), - bieżące remonty dróg w sołectwach.
	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Iława w ramach Ostródzko - Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego	Gmina		Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Ostródzko-Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego” uchwalono uchwałą Rady Gminy Iława Nr XV/119/2015 z dnia 30.11.2015 r.
	Promocja wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco w formie informacyjnej.
Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza	Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Użytkownicy środowiska		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Kontrola dotrzymania przez lokalny przemysł standardów emisyjnych, modernizacja układów technologicznych, poprawa jakości stosowanego węgla lub zamiana nośnika na bardziej ekologiczny	Gmina, WIOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco
	Wdrażanie nowoczesnych technologii w zakładach przyjaznych środowisku oraz systemów zarządzania środowiskiem	Podmioty gospodarcze		Realizowane w miarę posiadanych środków finansowych przez podmioty gospodarcze.
Ścieżki rowerowe	Intensyfikacja ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz przebudowa i budowa ścieżek pieszo-rowerowych.	Gmina		W 2016 r. opracowano dokumentację techniczną na budowę ścieżki rowerowej łączącej Gminę Miejską Iława i Gminę Iława.
	Budowa ścieżek rowerowych na trasie Iława-Szałkowo oraz Tynwałd - Makowo - Iława	Gmina		Zadanie z uwagi na brak środków finansowych w budżecie Gminy nie zostało wykonane w analizowanym okresie. Dokumentacja projektowa na budowę ścieżki na trasie Iława – Szalkowo planowana jest do wykonania do 2020 r.
Termomodernizacje	Termomodernizacje budynków na terenie Gminy	Gmina		Nie termomodernizowano obiektów użyteczności publicznej (tego typu inwestycje polegające na dociepleniu budynków, wymianie stolarki drzwiowej i okiennej wykonano przed 2015 r.).
PRIORYTET VI - KLIMAT AKUSTYCZNY				

Ograniczanie emisji hałasu	Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania)	Gmina, Starostwo Powiatowe		W celu ograniczenia emisji hałasu Gmina nie wprowadziła bodźców ekonomicznych, ponieważ tego rodzaju oddziaływanie nie jest uciążliwe na terenie gminy.
	Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem	Gmina		Realizowane na bieżąco.
	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasad kształtowania komfortu akustycznego dla obszaru	Gmina		W mpzp uchwalonych w latach 2015 – 2018 wprowadzono stosowne zapisy (chroniące przed hałasem poszczególne kategorie obszarów).
Modernizacja dróg i infrastruktury drogowej	Modernizacja i rozbudowa lokalnego układu drogowego	GDDKiA, Zarządcy dróg		<p><u>W 2015 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi gruntowej we Franciszkowie - (1125 m, 216.956,08 zł), - przebudowa drogi w Ząbrowie i Kamionce (5,3 km, 3.964.239,21 zł), - przebudowa drogi gruntowej w Woli Kamieńskiej i Windykach (6750 m², 346.434,45 zł), - utwardzenie drogi gruntowej w Nejdykach (1760 m², 39.933,41 zł), - bieżące remonty dróg w sołectwach (643.217,71 zł). <p><u>W 2016 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa gruntowej w Ząbrowie (1489 m, 191.381 zł), - przebudowa dróg gruntowych w Nowej Wsi, Ławicach, Rodzonym i Jezierzycach (6850 m² – 179.986 zł), - przebudowa drogi gruntowej w Wikielcu (330 m – 218708 zł), - przebudowa mostu w Zazdrości (45.608 zł), - przebudowa mostu w Dziarnówku (225.574 zł), - przebudowa drogi Karaś – Radomek - Szeplerzyzna (ok. 3 km – 1.643.451 zł), - bieżące remonty dróg w sołectwach (936.173,45 zł). <p><u>W 2017 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi gminnej z Ławic do Tchórzanki (1506 m (6024m²) - 243 832 zł), - przebudowa nawierzchni dróg w miejscowościach Siemiany – Szwałewo (4240m² – 116943 zł), - przebudowa drogi gminnej w Nowej Wsi ul. Tęczowa – 3017 m² – 320 000 zł), - przebudowa nawierzchni dróg w Wikielcu – 4875 m² – 137 076 zł, - przebudowa drogi gminnej Gulb – Skarszewo – na odcinku 0+000 – 4+662 (3.338.105 zł), - przebudowa wiaduktu w ciągu drogi powiatowej Nr 1219N w msc. Samborowo – dotacja dla Powiatu Ławskiego – 844 042, 59 zł, - bieżące remonty dróg w sołectwach

			<p><u>W 2018 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi gruntowej Kałduny – Ławice (4750 m² – 304 370 zł), - przebudowa drogi gminnej w Stanowie (4800 m² – 302 076 zł), - przebudowa drogi gminnej w Rudzienicach – ul. Lipowa – (2324 m - 3.160.602zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Dziarny – Dziarnówko (7040 m² – 232 832 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Dziarny (1220 m² – 40 034 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Frednowy (1733 m² + 920 m² – 59 217 + 27 894 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Gałdowo (2600 m² +1040 m² – 81 042 zł + 33 764 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Kałduny – Rudzienice – 2520 m² – 98 938 zł, - przebudowa drogi gminnej w m. Karaś (1040 m² + 620 m² – 37 503 zł + 18 883 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Ławice – Mały Bór (3000 m² – 90 394 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Kamień Duży (1960 m² – 71 804 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Rudzienice (500 m² – 18 318 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Szalkowo (1600 m² – 51 722 zł), - przebudowa drogi gminnej w m. Wikielec (4800 m² – 139 659 zł), - bieżące remonty dróg w sołectwach.
	Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez budowę ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych	GDDKiA, Zarządcy dróg	Na terenie gminy nie występują przekroczenia standardów akustycznych, stąd zarządcy dróg nie realizowali inwestycji polegających na budowie ekranów akustycznych.
	Poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez przebudowę drogi gminnej Dziarny - Dziarnówko wraz z przebudową mostów na rzece Iławce i kanału rzeki Iławki	Gmina	2016 r.: - przebudowa istniejącego mostu w Dziarnówku (225.574 zł),
Modernizacja dróg i infrastruktury drogowej	Przebudowa drogi w Wikielcu	Gmina	2016 r.: - przebudowano istniejącej drogi gruntowej w Wikielcu wraz z ciągiem pieszym (330 m – 218708 zł).
	Poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez budowę drogi gminnej Kamionka - Ząbrowo	Gmina	2015 r.: - Ząbrowo i Kamionka - wybudowano nową nawierzchnię z asfaltobetonu na podbudowie z piasku i kruszywa łamanego na drodze gruntowej (5,3 km, 3.964.239,21 zł).

	Przebudowa dróg gminnych Wola Kamieńska - Windyki	Gmina		2015 r.: - Wola Kamieńska i Windyki - droga gruntowa została ustabilizowana cementem z doziarnieniem; nawierzchnia została podwójnie utrwalona emulsją i grysem (6750 m ² , 346.434,45 zł).
	Przebudowa drogi Karaś-Radomek-Szeplerzyzna	Gmina		Zadanie wykonano w 2016 r. Koszt 1.633.451 zł
PRIORYTET VII - POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
Preferowanie małokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	Uwzględnienie w MPZP zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni).	Gmina		Zagadnienie to było uwzględniane w uchwalanych mpzp.
	Minimalizowanie liczby wysokich konstrukcji antenowych i lokalizowanie urządzeń nadawczych kilku użytkowników na jednej konstrukcji wspólnej (ze względu na ochronę krajobrazu)	Gmina		Nie prowadzono tego typu postępowań.
	Budowa nowych stacji transformatorowych oraz remonty i modernizacja istniejącej sieci niskiego napięcia;	właściciele obiektów		Remonty sieci niskiego napięcia wykonywane były na bieżąco.
PRIORYTET VIII - ENERGIA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII				
Zmniejszenie materiałochłonności i odpadości produkcji	Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania)	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Gmina		Od 2018 r. Gmina dofinansowuje wymianę niesprawnych systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych. Od 2018 r. WFOŚGW realizuje program „Czyste powietrze”.
	Promowanie nowych małodopadowych technologii	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Gmina		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne - dotacje dla mieszkańców z tytułu zmiany źródeł ogrzewania	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Gmina		Od 2018 r. Gmina dofinansowuje wymianę niesprawnych systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych. Od 2018 r. WFOŚGW realizuje program „Czyste powietrze”.

	Modernizacja kotłowni w obiektach komunalnych	Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Gmina		We wszystkich obiektach komunalnych zmodernizowano kotłownie przed 2015 r.
	Budowa instalacji umożliwiających wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii	Inwestorzy Właściciele		W 2016 r. zainstalowano w obiektach komunalnych: - panele słoneczne w Szkole Podstawowej w Gromotach i Rudzienicach, - powietrzną pompę ciepłą w Szkole Podstawowej w Gromotach W 2018 r. na budynku ekomarriny w Siemianach zainstalowano panele fotowoltaiczne.
	Edukacja ekologiczna promująca oszczędność energii oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł	Gmina Starostwo Powiatowe WAZE		Informowano na naradach z sołtysami, na spotkaniach z mieszkańcami w sołectwach; upowszechniano materiały informacyjne otrzymywane z innych instytucji.
PRIORYTET IX - MONITORING ŚRODOWISKA				
Monitoring jakości środowiska	Monitoring jakości wód powierzchniowych na terenie Gminy	WIOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Monitoring jakości gleb na terenie Gminy	Gminy, WIOŚ, SChR, Właściciele		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Monitoring jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy	WIOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Monitoring klimatu akustycznego na terenie Gminy	Starostwo Powiatowe, Gmina, WIOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
	Monitoring gospodarki odpadami na terenie Gminy	Starostwo Powiatowe, Gmina, WIOŚ		Zadanie realizowane na bieżąco.
PRIORYTET X - EDUKACJA EKOLOGICZNA I WSPÓLPRACA GMINNA				
Działalność organizacyjna oraz informacyjna z zakresu ochrony środowiska	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań o tematyce ekologicznej oraz konkursów o tematyce ekologicznej	Starostwo Powiatowe, Gmina		W latach 2015-2018: - Gmina dofinansowała zakup nagród dla laureatów konkursu Międzyszkolnej Olimpiady Ekologicznej. - Gmina organizowała konkurs wiedzy ekologicznej podczas Dożynek.
	Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska	Starostwo Powiatowe, Gmina		Uczestniczono w kampaniach organizowanych przez inne podmioty.

	Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska i przyrody poprzez serwis internetowy	Starostwo Powiatowe, Gmina		Zadanie zrealizowane na bieżąco na stronie Urzędu.
	Udział Urzędu Gminy w akcji „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień Ziemi”	Starostwo Powiatowe, Gmina		Zadanie realizowane z udziałem szkół, sołectw i PTTK-u.
	Wykorzystanie elementów przyrodniczych i kulturowych do kreowania wizerunku Gminy (materiały reklamowe)	Gmina		Gmina corocznie opracowuje kalendarz, który przedstawia jej bogactwo przyrodnicze. W promocji Gminy wykorzystywane są materiały przedstawiające miejscowe atrakcje przyrodnicze i kulturowe.
	Druk i dystrybucja ulotek informujących o zasadach gospodarki odpadami na terenie Gminy	Gmina		Dystrybucja ulotek dot. gospodarki odpadowej odbywa się na bieżąco.
Działalność organizacyjna oraz informacyjna z zakresu ochrony środowiska	Budowa centrum kulturalno - rekreacyjnego w Stradomnie	Gmina		Zakończenie inwestycji planowane jest w 2019 r.
	Budowa centrum aktywności społecznej w Nowej Wsi	Gmina		W 2016 r. - opracowano dokumentację techniczną
	Budowa szkoły podstawowej z salą gimnastyczną wraz z urządzeniem terenu w Gromotach	Gmina		Zadanie zrealizowane w 2016 r.
	Zagospodarowanie szlaku pieszego Iława - Siemiany	Gmina		Nie zrealizowano.
	Zagospodarowanie centrum wsi Ząbrowo i Laseczno	Gmina		W 2017 r. zagospodarowano centrum wsi w Ząbrowie. W 2018 r. urządzono plac zabaw dla dzieci w Lasecznie Małym, a także urządzono miejsce zabaw i rekreacji w Ząbrowie.
Zacieśnienie współpracy między gminą a Nadleśnictwami	Wzajemna współpraca podczas opiniowania planów, programów oraz innych przedsięwzięć strategicznych;	Gmina, Nadleśnictwa		Zadanie realizowane na bieżąco (opiniowanie dokumentów strategicznych, takich jak np. mpzp).
	Współpraca ze Strażą Leśną w związku z likwidacją dzikich wysypisk śmieci;	Gmina, Nadleśnictwa		Zadanie zrealizowane na bieżąco (pomoc merytoryczna dla Nadleśnictw np. w zakresie usuwania odpadów problemowych, takich jak zużyte części samochodowe).
Intensyfikacja współpracy międzygminnej	Dążenie do osiągnięcia wspólnej polityki środowiskowej z sąsiednimi gminami (Powiat, związek gmin);	Gmina, sąsiednie gminy		Zadanie zrealizowane na bieżąco. Gmina aktywnie działa w Związku Gmin „Jeziorak” (ochrona jez. Jeziorak) oraz Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” (gospodarka odpadami komunalnymi).

W latach 2015-2018 zadania zapisane w Programie były konsekwentnie realizowane. Zadania związane z budową infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, sieć kanalizacji sanitarnej, stacje uzdatniania wód, remonty dróg, itp.), bezpośrednio wpływające na jakość życia mieszkańców i przyczyniające się do rozwoju gminy, traktowane były priorytetowo. Długość sieci wodociągowej w 1990 r. wynosiła zaledwie 80 km, w 2010 r. - 427,22 km, w 2016 r. – 446,93 km, a w 2018 r. – 446,97 km i obejmuje prawie wszystkie gospodarstwa domowe w gminie. W 1998 na terenie gminy skanalizowana była tylko jedna miejscowość, w 2010 r. długość sieci wyniosła 89 km, w 2016 r. – 188,12 km, a w 2018 r. – 188,16 km.

Analizując przedstawione w tabeli nr 1 informacje należy stwierdzić, iż większość wykonanych zadań to zadania związane z porządkowaniem gospodarki wodno – ściekowej, tzn. wykonanie i modernizacja sieci kanalizacyjnych oraz działania podejmowane w kierunku ochrony powietrza atmosferycznego (np. modernizacje dróg, dotacje na wymianę nieefektywnych systemów grzewczych oraz unieszkodliwianie azbestu). Skanalizowanie gminy likwiduje problem nielegalnych odpływów ścieków do ziemi i wód, a ma to bezpośredni wpływ m. in. na stan wód powierzchniowych, podziemnych oraz powierzchnię ziemi. Z kolei remonty dróg oprócz poprawienia bezpieczeństwa na drogach przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i hałasu.

Ocena realizacji Programu oprócz kontroli wykonanych zadań, określonych w harmonogramie jest także oparta o wskaźniki charakteryzujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany. W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Hława na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2019-2022 określono poniższe wskaźniki monitorowania analizowanego Programu.

Tabela 2. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony środowiska

Wskaźniki	Jednostka miary	Lata				Źródło informacji o wskaźnikach
		2015	2016	2017	2018	
PRIORYTET I - GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA						
Ilość zużytej wody/1 mieszkańca na rok	m ³ /osoba	56,3	53,7	49,1	b.d.	Urząd Statystyczny
Udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków*	% ogółu ludności	44,3	43,7	43,9	b.d.	Urząd Statystyczny
PRIORYTET II - POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBY						
Powierzchnia terenów zrekultywowanych	ha	0	0	0	0	Gmina, Powiat
Powierzchnia rekultywowanych terenów poeksploatacyjnych	ha	3,2080 ha	0	0	0	Gmina, Powiat
PRIORYTET III - OCHRONA PRZYRODY						
% powierzchni Gminy objęta prawną ochroną przyrody	%	ok. 40	ok. 40	ok. 40	ok. 40	RDOŚ
Obszary Natura 2000	ha	9635	9635	9635	9635	RDOŚ
Obszar Chronionego Krajobrazu	ha	13063	13063	13063	13063	RDOŚ
Liczba pomników przyrody	szt.	54	54	54	54	Gmina
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	% powierzchni	44,4 % (18679 ha +123 ha)	44,1 % (18637 ha +28 ha)	45,40 % (19193 ha+25 ha)	45,52 % (19222 ha+25 ha)	Gmina, Powiat
PRIORYTET IV - GOSPODARKA ODPADAMI						

Ilość mieszkańców objętych zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych	%	51,86	55,73	57,38	57,59	Gmina
Ilość mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów	%	48,14	44,27	42,62	42,41	Gmina
Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci	szt.	7	8	0	0	Gmina
PRIORYTET V - POWIETRZE ATMOSFERYCZNE						
Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS*	Mg	32	34	30	b.d.	WIOŚ, Urząd Statystyczny
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS*	Mg	68402	82547	72018	b.d.	WIOŚ, Urząd Statystyczny
Długość nowych odcinków dróg	km	0	0	0	0	Zarządcy dróg
Długość zmodernizowanych dróg	km	8	8,55	9,06	8,55	Zarządcy dróg
PRIORYTET VI - KLIMAT AKUSTYCZNY						
Wspieranie i realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego	liczba inwestycji	1	1	1	1	Zarządcy dróg
						Gmina, Powiat
PRIORYTET VII - POLA ELEKTROMAGNETYCZNE						
Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy	km	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	Gmina Gestor sieci
PRIORYTET VIII - ENERGIA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII						
Ilość źródeł opartych na OZE	szt.	0	3	0	1	Gmina, Powiat, Nadzór budowlany
PRIORYTET IX - MONITORING ŚRODOWISKA						
Ilość przeprowadzonych zadań monitorujących oraz kontroli	szt.	7	6	11	7	Gmina, Powiat
PRIORYTET IX - EDUKACJA EKOLOGICZNA I WSPÓLPRACA GMINNA						
Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych	szt.	4	4	4	4	Gmina, Powiat

Objaśnienia:

* dane dot. całego powiatu iławskiego

W latach 2015-2018 kilka wskaźników ujętych w tabeli nr 2 pozostało na tym samym poziomie. W analizowanym okresie nie zmieniła się powierzchnia form ochrony przyrody na terenie gminy Iława, liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych oraz liczba inwestycji związanych ze zmniejszeniem uciążliwości hałasu komunikacyjnego. Na terenie Gminy Iława znajduje się kilka form ochrony przyrody, takich jak: rezerваты, park krajobrazowy, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne i pomniki przyrody. Wskaźnik dotyczący procentowego udziału powierzchni gruntów objętych formami ochrony

przyrody w stosunku do całkowitej powierzchni gminy, pozostał na niezmiennym poziomie. Powierzchnia terenów leśnych i zadrzewień nieznacznie się zwiększyła (o ok. 1%). W analizowanym okresie Gmina brała udział w 4 akcjach edukacyjnych, była to wiosenna Akcja Sprzątania Jezior, jesienna Akcja Sprzątania Świata, Międzyszkolna Olimpiada Ekologiczna i konkurs wiedzy o odpadach, organizowany od kilku lat podczas gminnych dożynek. Na tym samym – niezmiennym poziomie była też liczba inwestycji związanych ze zmniejszeniem uciążliwości hałasu komunikacyjnego, które polegały na nasadzeniach drzew i krzewów w pasach dróg publicznych. Problem hałasu komunikacyjnego nie stanowi istotnej uciążliwości na terenie gminy, stąd nasadzenia drzew mogą stanowić wystarczające działanie w kierunku ograniczenia hałasu.

W latach 2015-2018 nie wybudowano nowych odcinków dróg, ani nie wykonano rekultywacji zdegradowanych obszarów, co wynika z faktu, że takie obszary (np. przemysłowe) nie występują na terenie gminy Iława. Podane wielkości dot. długości zmodernizowanych dróg odnoszą się do dróg gminnych i w analizowanym okresie były na podobnym poziomie wynoszącym ok. 8,5 km zmodernizowanych dróg w ciągu roku.

W zakresie monitoringu środowiska ujęto tylko kontrole, które były efektem skarg mieszkańców na nieprawidłowości w dziedzinie ochrony środowiska. Skargi dotyczyły głównie niewłaściwego przechowywania obornika (uciążliwości związane z odorem i odciekami z przyz obornikowych) oraz magazynowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. W badanym okresie przeprowadzono rocznie średnio ok. 8 kontroli.

W odniesieniu do odpadów zaobserwowano na przestrzeni analizowanych czterech lat nieznaczny spadek liczby mieszkańców (o ok. 6%), którzy deklarują segregowanie odpadów, co może być spowodowane niedużą różnicą pomiędzy ceną za zbieranie segregowanych odpadów w stosunku do ceny odpadów zbieranych w sposób nieselektywny. Zjawiskiem pozytywnym w dziedzinie gospodarki odpadami był brak zgłoszeń w ciągu ostatnich dwóch lat o występowaniu dzikich wysypisk na gruntach gminnych.

W przypadku wskaźnika dotyczącego liczby źródeł opartych na OZE w powyższej tabeli ujęto tylko inwestycje zrealizowane przez Gminę, ponieważ brak jest informacji o instalacjach OZE wykonanych przez inne podmioty. Gmina Iława w 2016 r. zainstalowała panele słoneczne w Szkole Podstawowej w Gromotach i Rudzienicach oraz powietrzną pompę ciepłą w Szkole Podstawowej w Gromotach, a w 2018 r. zainstalowała panele fotowoltaiczne na budynku ekomarriny w Siemianach.

Z danych GUS wynika, że w analizowanym okresie w Gminie zmniejszyło się zużycie wody na 1 mieszkańca w ciągu roku. Biorąc pod uwagę ograniczone zasoby wody w Polsce, jest to pozytywna tendencja. Dane dot. udziału ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków odnoszą się do całego powiatu. W roku 2017 nieznacznie zwiększył się udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię w stosunku do 2016 r. W 2018 r. na terenie Gminy Iława zinventaryzowano 188,62 km sieci kanalizacyjnej. Ścieki z Gminy oczyszczane są w oczyszczalni ścieków w Suszu i w Iławie.

Nie wszystkie wskaźniki ujęte w tabeli 2. obrazują zachodzące zmiany w lokalnym środowisku, jak np. wskaźniki wielkości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, ponieważ przedstawione dane odnoszą się do całego powiatu iławskiego. Z danych tych trudno odczytać jakąś tendencję ponieważ np. zanieczyszczenia pyłowe w roku 2016 r. (34 Mg) były wyższe niż w roku poprzedzającym (32 Mg) oraz w 2017 r. (30 Mg). Podobnie sprawa przedstawia się w przypadku zanieczyszczeń gazowych – największe wartości zostały osiągnięte w 2016 r. (jednak w 2017 r. nie zanotowano spadku w stosunku do roku 2015). W tabeli nie ujęto danych za 2018 r., ponieważ GUS nie dysponuje jeszcze tymi danymi.

Podsumowując, należy stwierdzić, że założone w „Programie” zadania były realizowane na bieżąco, w miarę możliwości finansowych Gminy. Gmina Iława w sposób zaplanowany i systematyczny wykonywała zadania określone w „Programie...”, mając na uwadze poprawę stanu środowiska oraz racjonalne gospodarowanie zasobami, w tym ograniczenie wodochłonności, energochłonności i emisji zanieczyszczeń. Środki finansowe na cele związane z ochroną środowiska pochodziły zarówno ze środków budżetu gminy, jak i ze źródeł zewnętrznych. Działania Gminy Iława były ukierunkowane na pozyskanie jak największej ilości środków zewnętrznych zarówno krajowych, jak i zagranicznych w celu realizacji zadań określonych w „Programie”.

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, że większość zmian w środowisku, które stwierdzono w latach 2015-2018 na terenie gminy Iława zmierza w pożądanym kierunku.